

פרשת פנחס

"צרור את המדינים... כי צוררים הם לכם" (כה, יז)

במדרש (במדב"ר כא, ד) אמרו חז"ל שתי אומות קידמו את ישראל בחרב (מצרים ואדום) ונענשו שלא לבוא בקהל ה' עד ג' דורות. לעומתן, שתי אומות קידמו את ישראל בעבירה (עמון ומואב) ובשל כך נענשו שלא לבוא עד עולם בקהל ה'.

והמפרשים תמהים: הרי מפורש בתורה שהסיבה שלא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה', היא (דברים כג, ה) "על דבר אשר לא קידמו אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם ממצרים". ומדוע אמר המדרש שהעונש הוא בשל כך שהחטיאו את ישראל?

מבאר ה"כלי יקר" ששני הטעמים - חד הם. וכך פתרונו: ההיגיון אומר שעל כך שלא קידמו את ישראל בלחם ובמים, אין מגיע עונש כה גדול שלעולם לא יוכלו להצטרף לעם ה'. אלא מאי? ידעו עמון ומואב שעם ישראל באים מן הדרך, והם רעבים, עייפים וצמאים. במצב שכזה, רוצים הם להכניס משהו לפיהם ואינם מדקדקים בכשרותו.

לכך לא קידמו את ישראל בלחם ובמים הכשרים למאכל, על מנת שיתאוו ישראל לזבחי עבודה זרה וליין נסך, ועל ידי אכילה זו שתגרום להם טשטוש ובלבול - יצליחו בנות עמון ומואב להחטיא את ישראל. לכן הטעם שלא קידמו בלחם ובמים, הוא מאותו טעם שרצו להחטיא את אבותינו. על כן נכרתו עמון ומואב לנצח מהאפשרות להצטרף אי פעם לעם ה'.